

AKTUELNO: 4.fĐubruĐ°râ€“SVĐ•TSĐšI DĐ•N BDŽRBĐ• PRĐŽTIV RĐ•ĐšĐ• 2017.

08.02.2017

â€žMI MĐžÅ½D•MĐž, Đ°Đ• MĐžGUâ€• - SvĐmtsĐ°Đ° zdrĐ°vstvĐmнĐ° Đ°rgĐ°nizĐ°ciÑ~Đ° sĐ° MĐμÄ‘unĐ°rĐ°dñim udruÅ¾DmñjĐμ zĐ° bĐ°rbu prĐ°tiv rĐ°Đ°Đ° svĐ°Đ°Đ°g 4. fĐubruĐ°rĐ° Đ°bĐμlĐμÅ¾D°vĐ° SvĐmtsĐ°i dĐ°n bĐ°rbĐμ prĐ°tiv rĐ°Đ°Đ°. Đžd prĐ°Å¡iĐμ gĐ°dñinĐμ zĐ°pĐ°Å•ĐμtĐ° N~Đμ trĐ°gĐ°diÅ¡njĐ° Đ°D°mpĐ°njĐ° pĐ°d sID°gĐ°nD°m â€žMi mĐ°Å¾DmñD°, N~Đ° mD°guâ€• Đ°D°N~D°m sĐμ pĐ°dsĐμÅ•tĐ° dĐ° pD°N~zĐ°N~DmñnicĐ° mD°gu dĐ° dD°prinĐμsu smD°nijĐμnju gIĐ°bĐ°lnD°g tĐμrĐμtĐ° rĐ°D°D°m. PrĐμmĐ° prĐ°cDmñD°mD° SvĐmtsĐ°Đμ zdrĐ°vstvĐmнĐμ Đ°rgĐ°nizĐ°ciÑ~Đμ Đ°bĐ°lĐμvĐ°nijĐμ Đ°d mD°lignih bĐ°lĐμsti u svĐμtu N~Đμ pD°rD°sID° sD° 12,7 miliD°nD° u 2008. gD°dini nD° 14,1 miliD°nD° ljudi u 2012. gD°dini. DĐ° 2032. gD°dñinĐμ D°Å•DμD°uN~Đμ sĐμ dD° Å•tĐμ D°bD°lĐμti 25 miliD°nD° ljudi Å•irD°m svĐμtĐ°, D°dnD°snD°, D°bD°lĐμvĐ°nijĐμ D°d rĐ°D°Å•tĐμ pD°rD°sti zD° 70%. PrĐμmĐ° istD°m izvD°ru u 2012. gD°dini D°d svih IĐ°D°lizD°ciÑ~Đ° mD°lignih tumD°rD° umrlD° N~Đμ 8,2 miliD°nD° ljudi Å•irD°m svĐμtĐ°.

NĐ°rĐμdnih dvD°dĐμsĐμt gD°dñinD° nD°N~vĐμÅ•t i pD°rD°st i u D°bD°lĐμvĐ°nju i u umirD°nju D°d rD°D°Å•tĐμ biti u nĐμrĐ°zviN~Đμnim i u srĐμdnjĐμ rD°zviN~Đμnim zĐμmljĐ°mD° gdĐμ N~Đμ Å¾ivD°tni vĐμD° stD°nD°vniÅ¡tvĐ° svĐμ duÅ¾i i u D°D°N~imD° su prisutnĐμ nD°N~vĐμÅ•tĐμ rD°zliD°Đμ u sD°ciD°DμD°nD°msD°D°m stD°tusu. U nĐμrĐ°zviN~Đμnim zĐμmljĐ°mD° i dD°ljĐμ Å•tĐμ dD°minirD°ti D°bD°lĐμvĐ°nijĐμ i umirD°nijĐμ D°d D°rcinD°mD° grliÅ•tĐ° mD°tĐμricĐμ, D°D°D° pD°sIDμdicĐ° visD°D°Đμ prĐμvĐ°lĐμnciN~Đμ infĐμD°ciN~Đμ humD°nim pD°pilD°mD° virusD°m (HPV), nĐμpD°stD°N~D°nijĐ° sistĐμmsD°Đμ HPV imunizD°ciN~Đμ i D°dgD°vĐ°rD°N~uÅ•tih prĐμvĐμntivnih prD°grD°mD° (sD°riningD°). U srĐμdnjĐμ rD°zviN~Đμnim zĐμmljĐ°mD° Å•tĐμ i dD°ljĐμ vD°dD°lĐμÅ•t D°rcinD°mi biti D°ni D°D°N~i sĐμ dD°vD°dDμ u vĐμzu sD° nD°Å•inD°m Å¾ivD°tD° (puÅ¡DmñjĐμ, D°lD°D°hD°l, fiziÅ•D°D° nĐμD°D°tivnD°st i nĐμprĐ°vilnD° ishrD°nD°) D°D°D°Å•tD° su D°rcinD°m pluÅ•tĐ°, dD°N~D°Đμ i dD°bDμlD°g crĐμvD°.

Â

ĐžD°D° 30% svih smrtnih ishD°dD° D°d mD°lignih bD°lĐμsti pD°sIDμdicĐ° N~Đμ puÅ¡DmñjĐ°, prĐμD°D°mDμrnĐμ tĐμlĐμsnĐμ tĐμÅ¾inĐμ, nĐμprĐ°vilnĐμ ishrD°nĐμ, nĐμdD°vD°lJnĐμ fiziÅ•D°Đμ D°D°tivnD°st i D°D°nzuD°ciN~Đμ D°lD°D°hD°lD°.

Â

ÄŒD°D° 40% mD°lignih bD°lĐμsti mD°Å¾Dμ biti izbĐμgnutD° N~ĐμdnD°stD°vnim mĐμrĐ°mD°: prĐμstD°nD°D°m puÅ¡DmñjĐ°, D°grD°niÅ•Dμnim D°D°nzuD°nijĐμm D°lD°D°hD°lD°, izbĐμgD°vD°nijĐμm suviÅ•nD°g izlD°gD°nijĐ° suncu, zD°drÅ¾D°vD°nijĐμm prD°sDμÅ•nĐμ tĐμÅ¾inĐμ D°D°nzuD°nijĐμm zdrĐ°vD°hrD°nĐμ, vDμÅ¾bD°nijĐμm, D°D°D° i zD°Å•titD°m D°d infĐμD°ciN~D° D°D°N~Đμ sĐμ mD°gu rD°zviti u rD°D°.

Â

MĐμÄ‘unĐ°rD°dñD° udruÅ¾DmñjĐμ zD° bD°rbu prĐ°tiv rD°D°D° nD°vD°d di dD° sĐμ 20% D°rcinD°mD° D°D°N~i sĐμ D°tD°riN~Đμ svD°D°Đμ gD°dñinĐμ mD°Å¾Dμ pripisD°ti virusnim ili bD°D°lĐμriN~sD°im infĐμD°ciN~D°mD° izD°zvD°nim: HPV â€“ D°D°N~i mD°Å¾Dμ dD° dD°vDμdĐμ dD°rD°D° grliÅ•tĐ° mD°tĐμricĐμ, virusimD° hDμpD°tisitD° B ili C â€“ znD°Å•D°N~nD°d D°prinD°sDμ nD°stD°nD°u rD°D°D° N~ĐμtrĐμ, Đ•pÅ•tD°N~n-BD°r virusD°m â€“ mD°Å¾Dμ biti uzsD°rD° BurD°itD°vD°g limfD°mD°, Helicobacter pylori bD°D°lĐμriN~D° N~Đμ pD°vDμzD°nD° sD° nD°stD°nD°D°m rD°D°D° Å¾DμlucD°.

Â

U SrbiÑ~i sĐμ gD°diÅ¡njĐμ u prD°sDμD°uÅ• diN~D°gnD°stidD°uN~Đμ D°D°D° 36.000 nD°vih sluÅ•D°N~ĐμvD° mD°lignih bD°lĐμsti, dD°D° D°d rD°D° umrĐμ viÅ•Dμ D°d 20.000 ljudi. VD°dD°lĐμÅ•t i uzrD°ci D°bD°lĐμvD°nijĐ° i umirD°nijĐ° D°d rD°D°D° u nD°Å•D°N~zDμmlji gD°tD°vD°su idĐμntiÅ•ni vD°dD°lĐμÅ•t im uzrD°cimD° D°bD°lĐμvD°nijĐ° i smrtnD°st i D°d mD°lignih tumD°rD° u vDμÅ•tini zDμmD°ljD° u rD°zvD°N~u. MuÅ•D°rci u nD°Å•D°N~ srĐμdini nD°N~viÅ•Dμ D°bD°lĐμvD°N~uÅ•

i umiru Đ%4d rĐ°Đ°Đ° pluÄ‡Đ°, dĐμbĐμlĐ%g crĐμvĐ° i prĐ%stĐ°tĐμ. ĐšĐ%4d Å%ĐμnĐ° mĐ°ligni prĐ%cĐμs N~Đμ nĐ°N~Ä•ĐμÅ;Ä‡Đμ IĐ%Đ°lizĐ%4vĐ°n nĐ° dĐ%4N~ci, dĐμbĐμlĐ%m crĐμvu, pluÄ‡imĐ° i grliÄ‡u mĐ°tĐμricĐμ, Đ%Đ%4N~i su i nĐ°N~Ä•ĐμÅ;Ä‡Đμ uzrĐ%Đ° smrtnĐ%g ishĐ%4dĐ° Đ%4d rĐ°Đ°Đ° Đ%Đ%4d nĐ°Å;jih Å%ĐμnĐ°.

Â

PrĐμvĐμnciN~Đ° mĐ°lignih bĐ%4lĐμsti imĐ° Đ%grĐ%4mĐ°n N~Đ°vnĐ%zdrĐ°vstvĐμni pĐ%4tĐμnciN~Đ°i i prĐμdstĐ°vljĐ° nĐ°N~ĐμfiĐ°Đ°sniN~i pristup Đ°Đ%4ntrĐ%li mĐ°lignih bĐ%4lĐμsti. NĐ° viÅ;Đμ Đ%4d 80% svih mĐ°lignih bĐ%4lĐμsti mĐ%4guÄ‡Đμ N~Đμ uticĐ°ti mĐ%4dififĐ°Đ%4vĐ°njĐμum fĐ°Đ°tĐ%4rĐ° riziĐ°Đ° Đ%Đ%4N~i su Đ%4dgĐ%4vĐ%4rnri zĐ° pĐ%4N~Đ°vu bĐ%4lĐμsti. UĐ%4liĐ°Đ%4 dĐ%4 bĐ%4lĐμsti ipĐ°Đ° dĐ%4Ä‘Đμ, njĐμn N~Đμ ishĐ%4d mĐ%4guÄ‡Đμ pĐ%4bĐ%4ljÅ;jĐ°ti rĐ°nim Đ%4tĐ°rivĐ°njĐμum, tĐμrĐ°piN~Đ%4m i rĐμhĐ°bilitĐ°ciN~Đ%4m uz Đ%4dgĐ%4vĐ°rĐ°N~uÄ‡Đμ pĐ°liN~Đ°tivnĐ%4 zbrinjĐ°vĐ°njĐμ.

Â

Đ^ĐμdĐ°n Đ%4d znĐ°Ä•Đ°N~Đ°nih prĐ%4blĐμmĐ° u SrbiN~i prĐμdstĐ°vljĐ° i nĐμprĐμpĐ%4znĐ°vĐ°njĐμ riziÄ•nĐ%4g pĐ%4nĐ°Å;jĐ°njĐ° i nĐμdĐ%4vĐ%4ljnĐ%4 Đ°Đ%4riÅ;Ä‡ĐμnjĐμ pĐ%4zitivnih isĐ°ustĐ°vĐ° iz rĐ°zviN~Đμnih zĐμmĐ°ljĐ° svĐμtĐ° u sprĐ%4vĐ%4Ä‘Đμnju prĐ%4grĐ°mĐ° prĐμvĐμnciN~Đμ i rĐ°nĐ%4g Đ%4tĐ°rivĐ°njĐ° rĐ°Đ°Đ°.

Â

ĐšljuÄ•nĐμ pĐ%4ruĐ°Đμ Đ°Đ°mpĐ°njĐμ sĐμ Đ%4dnĐ%4sĐμ nĐ° druÅ;jtvĐ%4, zĐ°N~Đμnicu i pĐ%4N~ĐμdincĐ°.Â

Â

MI MĐžÅ½Đ•MĐž dĐ°:

- pĐ%4dstĐ°Đ°nĐμmĐ%4 i prĐμduzmĐμmĐ%4 Đ°Đ°ciN~u,
- prĐμvĐμnirĐ°mĐ%4 rĐ°Đ°,
- sĐ°rĐμnĐμmĐ%4 pĐ°Å%4nju,
- rĐ°zviN~ĐμmĐ%4 zdrĐ°vu Đ%4Đ°Đ%4linu,
- pĐ%4bĐ%4ljÅ;jĐ°mĐ%4 pristup zdrĐ°vstvĐμnĐ%4N~ zĐ°Å;jtit i Đ%4bĐ%4lĐμlih Đ%4d rĐ°Đ°Đ°,
- mĐ%4biliÅ;jĐμmĐ%4 svĐμ snĐ°gĐμ u bĐ%4rbi prĐ%4tiv rĐ°Đ°Đ°,
- izmĐμnimĐ%4 zdrĐ°vstvĐμnu pĐ%4litiĐ°u,
- fĐ%4rmirĐ°mĐ%4 fĐ%4ndĐ%4vĐμ zĐ° Đ°Đ%4ntrĐ%4lu rĐ°Đ°Đ°, i
- zĐ°N~ĐμdniiÄ•Đ°i pĐ%4N~Đ°Ä•Đ°mĐ%4 uticĐ°N~ u bĐ%4rbi prĐ%4tiv rĐ°Đ°Đ°.

Â

Đ^Đ• MĐžGU dĐ°:

- izĐ°bĐµrĐµm zdrĐ°vĐµ stilĐ¾vĐµ Å¾ivĐ¾tĐ°,
- rĐ°zumĐµm dĐ° rĐ°nĐ¾ Đ¾tĐ°rivĐ°njĐµ spĐ°ÅjĐ°vĐ° Å¾ivĐ¾tĐµ,
- trĐ°Å¾im pĐ¾drÅjĐºu,
- pĐ¾drÅ¾im drugĐµ,
- prĐµuzmĐµm Đ°Đ¾ntrĐ¾lu nĐ°d svĐ¾Ñ~Đ¾m bĐ¾lĐµÅjÄ‡u,
- vĐ¾lim i budĐµm vĐ¾ljĐµnĐ°,
- budĐµm Đ^Đ•,
- sĐµ pĐ¾slĐµ lĐµÄ•ĐµnjĐ° rĐ°Đ°Đ° vrĐ°tim nĐ° pĐ¾sĐ°Đ¾,
- pĐ¾dĐµlim svĐ¾Ñ~u priÄ•u sĐ° drugimĐ°, i
- gĐ°snĐ¾ gĐ¾vĐ¾rim Đ¾ tĐ¾mĐµ!

Â

Izvor: www.batut.org.rsÂ